

STIG FORSBERG

PRIVAT

Stickan brukade säga att det där med ljuset, det hade han i avtryckarfingret. Det var bara att sätta upp det i luften och veta att det handlar om "en sextiondel och bländare elva", exempelvis. Resten fanns i mörkrummet, där kunde man "dutta" med kontrasterna. Men framförallt fanns det – skapandet av bilden – i seendet. Förutom sin känsla för ljus hade Stickan också ett naturligt, sensuellt förhållande till kvinnor. Han ville att de skulle vara naturliga – och vackra. Han var en jävel på att göra dem just det och att få dem att känna sig sexiga och sensuella. Man kunde faktiskt känna det fast man stod strax bakom honom, det fanns något elektriskt och privat i luften mellan kameranlinsen och modellen. I det fallet skrev han under på det som Alexander Liberman på *Vogue* sagt: "Ett modefoto är inte en bild av ett plagg, det är en bild av en kvinna."

Stickan började som fotoassistent redan som tonåring, först hos KameraBild med Erik Collin – reportagefotografen som blev världsberömd för bilden av hur Joe Louis blev tungviktsmästare i boxning 1937. Collin satte fingret på avtryckaren just den sekunden när knockouten sker. Där finns allt vad ögonblickets skärpa innehåller. Det var Collin som lärde Stickan att vara vaksam inför snabba ögonblicksbilder. Kärleken till ljussättning och mörkrumsarbete lärde han sig hos Lars Nordin. Både Collin och Nordin lärde också Stickan hur man kopplar av med sprit. På KameraBild organiserade han den årliga kräftfesten, men att han, så ung han var, hade tagit på sig ansvaret för att ha köpt in alltför mycket sprit bars egentligen inte emot honom – han var trots allt en begåvning i mörkrummet. Lukas Bonnier tillskrev honom till och med "initiativförmåga"! Sedan hamnade Stickan alltså som assistent hos Lasse Nordin, som grundade GMN där Stickan senare blev delägare. Mot slutet av 60-talet blev GMN rena löpande bandet i foto, vilket passade Stickan illa och gjorde att han och Carl Johan Rönn slog sig ihop. Naturligtvis tog de med sig sina bästa kunder, reklambyrån Arbman II, Ving-Resor och tidningar som *Damernas Värld* och *Femina*.

Stickan var lika bra på att plåta hotell på Mallorca eller modebilder för *DV* som att göra annonser för Volvo. Och att göra porträtt. Han hade ett speciellt guldfilter som mjukade upp konturerna. Dessutom var han snabb, vilket gjorde honom ekonomiskt intressant. Stickan hade två stora plus och

ett markant minus: han var otroligt social, gränslöst generös och mycket självdestruktiv. Som fotograf var han både begåvad och pålitlig, framför allt tekniskt. Jag tror aldrig någonsin att han gjorde sina kunder besvikna – de hade dessutom roligt i hans sällskap – men han gav alldeles för lätt ifrån sig bra jobb därför att han ville ge andra chansen. Han var en hyggligt bra mentor för assistenten Carl Bengtsson, annars fungerade han bäst när han hade yrkesfotografer som assistenter, till exempel kompisen Tony Landberg, som delade studio med honom på sluttampen. Stickan älskade att ha folk runtom sig, vilket gjorde att hans studio blev ett slags mellanting av lekskola och bar. Där satt Lasse Nordin och tog sig ett glas i hallen, där stod Calle Bengtsson i mörkrummet och framkallade gårdagskvällens konsertbilder (han gick ett tag under smeknamnet Fram-Calle), där fanns Slim Borgudd och Tommy Körberg i köket och övade på trummor och annat medan någon reklamkille valde bilder på kontoret och någon redaktör stod i modellrummet och provade ut kläder ... Skulle man gå igenom jobb fick man gå in till grannarna, porrbiografen eller krogen på hörnet.

Gästande fotografer togs emot med öppna armar. Var det någonstans de kunde hyra in sig var det där och Stickan hjälpte dem att sätta ljus förutom att introducera dem till olika kunder. Om någon saknade pengar så lånade han ut och det är klart att det inte gick ihop på slutet, som oundvikligen kom på 80-talet, när Stickan hade rationaliserat bort sig själv. När han fick strupcancer var han tvungen att sluta dricka, vilket successivt gjorde att han tappade livslusten – det passade inte honom att sitta med en citronskiva i ett glas mineralvatten mellan en sextiondel och bländare elva.

Jag tror att ett av de sista riktiga jobben han gjorde var när vi tillsammans åkte till Indien för *DV* i mitten av 80-talet. En av de finaste bilderna är tagen i gryningen, mot en rosafärgad himmel med Taj Mahal i bakgrunden. Det behövdes bara en rulle film och några korta minuter för att göra den bilden. Men i vanlig ordning fanns där fyra–fem exponeringar som var klockrena.

Allt jag vet om fotografi lärde jag mig av Stickan, som det där med vilken bild man ska välja: ta den där ögat fastnar först. Man ser den alltid utan att ta luppen till hjälp. Det är verkligen sant. LL

S. 145: Vilken härlig blick modellen Tuulikki Ekberg-Lindroth ger fotografen! Det ligger en del i Stickans påstående att han "älskade med tjejerna genom linsen". DV hösten 1966.

Föreg. uppslag: Sommarmode plåtat på Mallorca för DV 1976. Kristin Silva bär silkesjerseyplagg med antika spetsar från Kläder & Sânt/design Viviann Tvilling.

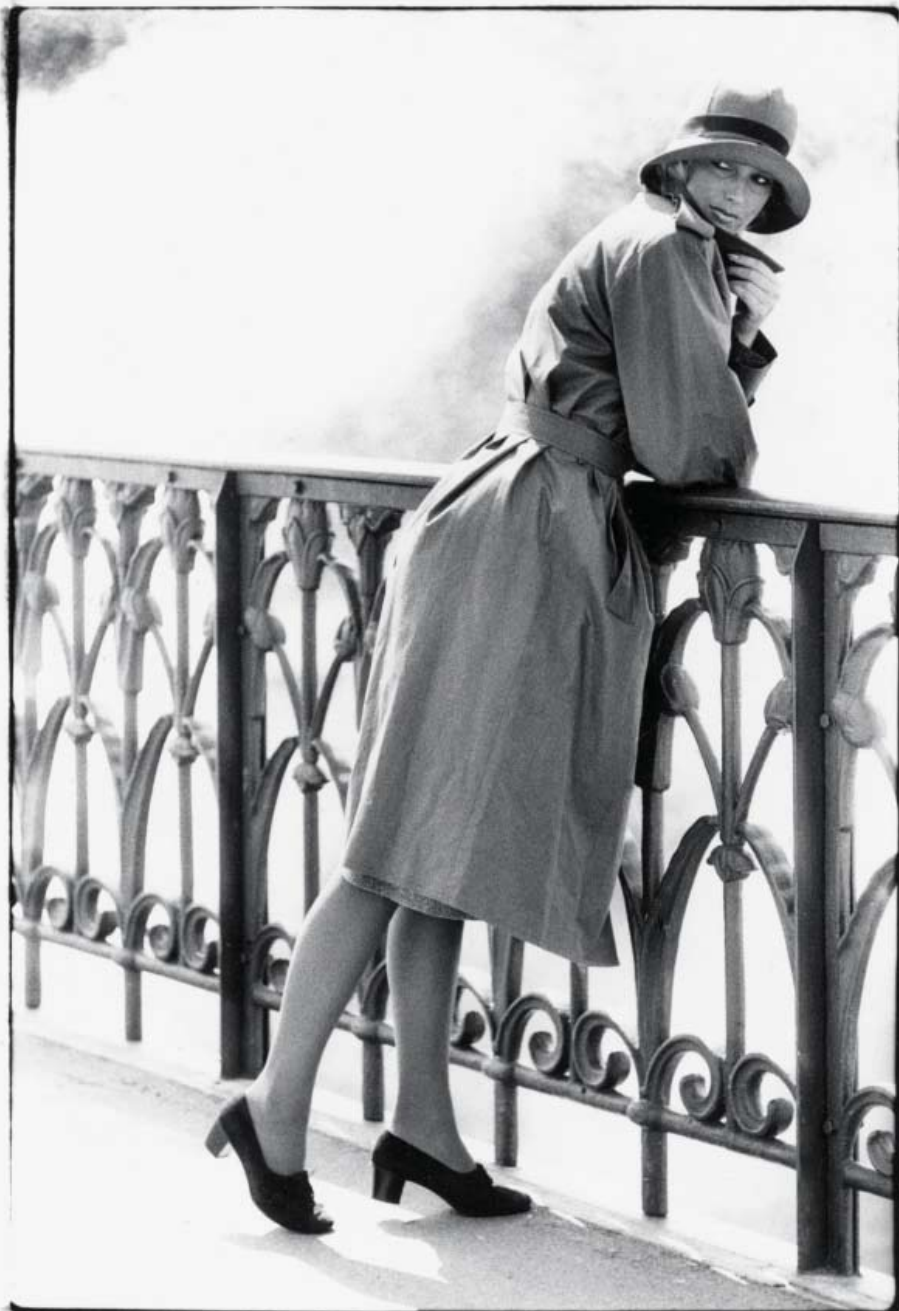
T.v.: Sommarmode "för dig som åker utomlands", taget i Paris och på Café de Flore för DV 1976. Modellen Carrie Nygren i blåkläder från Ceres, herrskjorta från Mauritz.

Nedan: Opublicerad bild gjord för DV 1988, tagen i gryningen på baksidan av Taj Mahal, senare visad i tidningen Foto. Stickan hade inte många minuter på sig att ta bilden med Madeleine Otto på båten. Dessutom var det strängt förbjudet att fotografera monumentet på det här sättet.

Nedan: Trenchmode med inspiration från 40-tals-filmen Dimmornas Bro, för DV troligen 1978. Dimman lades till i mörkrummet. Modellen Carrie Nygren har trench från Allegri, design Giorgio Armani.

T.h.: "Secondhand i första hand" om återbruk och att kläder inte behöver vara konstigare än andra antikviteter, för "Det senaste-spalten" i DV 1977. Den rödhåriga modellen är Helen Wellton som då bodde på en av båtarna vid Strandvägskajen. Senare blev hon blond frontfigur för datorföretaget Lap-Power.

När det här herrmodejobbet landade på layouten suckade alla damerna lyckligt – så mycket karl var det längesedan de sett på modebilder. Modellen Lasse Gringo var f.d. raggare med spraypainting som specialitet. Han anlätades sedan ofta som modell. DV våren 1977.

Tack vare Woody Allens film Annie Hall blev det ultratrendigt att blanda secondhand och nytt med feminin-maskulin attityd. Om just det här jobbet i DV 1978 skrev också kvällstidningarna en hel del, och kopierade hejvilt. Killarna på boulevarden i Kungsträdgården ställde upp utan vidare, liksom Urban Standar hos Gerdas Fisk i Östermalms-hallen. Beagletiken Båbbsen hade stor fotovana och förstod att hon skulle dra åt ett annat håll.

